

ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้
โดยวิธีสอนแบบ SQ5R กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*
ENHANCING CRITICAL READING SKILLS THROUGH ORGANIZED LEARNING USING
THE SQ5R TEACHING METHOD : A CASE STUDY OF STUDENTS
AT BANGKOK THONBURI UNIVERSITY

วิระวัลย์ ดีเลิศ* และสุธาสินี วียาภรณ์

Wirawan Deelert and Suthasinee Wiyaporn

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Liberal Arts, Bangkok Thonburi University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: nong00nung@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สังกัดมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สังกัดมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่มีต่อการสอนแบบ SQ5R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่เรียนวิชา GT 105 ภาษาไทย เพื่ออาชีพ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 55 คน ซึ่งได้จากวิธีการเปิดตารางของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน โดยใช้วิธีวิจัยแบบเชิงทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีสอนแบบ SQ5R 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาหลังการสอนแบบ SQ5R สูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนแบบ SQ5R ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.70 พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ และด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นเรื่องนักศึกษาได้ฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นระบบและได้รับความรู้ใหม่ ๆ ดังนั้น การสอนแบบ SQ5R ควรเพิ่มการตั้งคำถามเพื่อเป็นองค์ประกอบใหญ่และนำมาเป็นข้อมูลย่อย ๆ

คำสำคัญ: การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, การจัดการเรียนรู้, วิธีสอนแบบ SQ5R

Abstract

The objectives of this research were to 1) compare the critical reading abilities of first-year students before and after organized learning using the SQ5R teaching method, and 2) investigate the opinions of first - year students regarding SQ5R teaching method. The study focused on a

* Received January 6, 2024; Revised January 20, 2024; Accepted January 22, 2024

sample group of first-year students enrolled in the course GT 105 Thai Language for Career during the first semester of the academic year 2023, totaling 55 students. The research employed a sampling method based on Krejcie and Morgan Table. The research tools included 1) a critical reading lesson plan using the SQ5R teaching method, 2) a test to measure critical reading abilities, and 3) a questionnaire to gather student opinions on SQ5R teaching method. Data analysis involved calculating means, standard deviations (S.D.), t - test dependent, and content analysis. The findings of the research indicate that 1) first - year students after teaching using the SQ5R teaching method was higher than before teaching, with statistical significance at the .01 level, and 2) The overall student opinions regarding the SQ5R teaching method were at the highest level of agreement, with an average score of 4.70. When considering each aspect, it was found that learning activities and the classroom environment were at the highest level for every item. Additionally, the benefits received were at the highest level, except for the fact that students practiced systematic thinking skills and gained new knowledge. This implies that in SQ5R teaching, questioning should be added as a major component and brought in as sub-data in order to better connect with the content of the story.

Keywords: Critical Reading, Organized Learning, SQ5R Teaching Method

บทนำ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณ วรราชภักดี สิริกิจการิณีพิรยพัฒน์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับการอ่าน เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2559 ความว่า

“...การพัฒนาทักษะการอ่าน การใช้ภาษา การคิด เป็นแรงจูงใจให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ความคิดที่จะพัฒนาตนเอง ผู้ที่รักการอ่านนับว่าเป็นบุคคลผู้ไม่เรียนรู้อย่างแท้จริง การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนตลอดจนบุคคลทั่วไปรักการอ่าน จึงเป็นเรื่องควรสนับสนุน การที่พวกเราทั้งหลายร่วมมรดงศ์สืบต่อมาเป็นเวลานาน ด้วยความมุ่งหวังที่จะให้เกิดสังคมแห่งปัญญาและสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในบ้านเมืองเรา...”

จากพระราชดำรัสที่ได้กล่าวข้างต้นทำให้เห็นว่า การอ่านเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และเป็นรากฐานในการเรียนและช่วยพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ได้ด้วย

ทักษะการอ่านถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ตลอดชีวิต การอ่านจึงเป็นรากฐานของการเรียนรู้และเปรียบเสมือนกุญแจที่จะนำไปสู่ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความคิดและคุณภาพชีวิตในอนาคต “การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งในปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคนการอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง” ดังนั้น การอ่านที่ทำให้สามารถพัฒนาระบบความคิดได้นั้นต้องอาศัยวิจรรย์ญาณในการพิจารณาไตร่ตรอง ข้อมูลอย่างเป็นเหตุเป็นผลการอ่านอย่างมีวิจรรย์ญาณสามารถทำให้ผู้อ่านเลือกรับข้อมูล รู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2560); (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2545)

ด้วยเหตุนี้ในการเรียนการสอนรายกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปในระดับสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปในกลุ่มภาษาไทยให้ความสำคัญและตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจรรย์ญาณเพื่อให้นักศึกษา ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและ

มีนิสัยรักการอ่านโดยฝึกให้นักศึกษาอ่านเรื่องต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนดถึงแม้ว่าการจะได้รับการฝึกฝนในทักษะดังกล่าวแล้ว ก็ยังพบว่า นักศึกษายังไม่สามารถวิเคราะห์ วิจาร์ณ ตีความจากเรื่องที่อ่านรวมทั้งยังขาดการอ่านที่ต่อเนื่อง (สมพร มั่นตะสูตร, 2526) สุจริต เพียรชอบ ได้กล่าวถึง ปัญหาการอ่านของผู้เรียนสรุปได้ว่า “การขาดทักษะการใช้ภาษาไทย ขาดโอกาสในการฝึกฝน และขาดเอกสารตำราหรือเอกสารเสริมความรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอ รวมทั้งนักเรียนใช้เวลาในการอ่านลดน้อยลงให้ความสนใจกับเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิง เป็นอันมาก และนักเรียนขาดทักษะการใช้ภาษาในการเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเรียบเรียงข้อความ” (สุจริต เพียรชอบ, 2561)

ทำให้นักศึกษามีความบกพร่องในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่กล่าวมา ทำให้เป็นสาเหตุและมีส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนรูปแบบใหม่ ๆ วิธีการสอนที่มีความเหมาะสมและน่าสนใจที่จะนำมาใช้ในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ วิธีสอนแบบ SQ5R ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำข้อมูลได้อย่างแม่นยำ รวมถึงสามารถนำความรู้ใหม่ไปประยุกต์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ และยังช่วยให้นักเรียนได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้อง สมเหตุสมผล (Pauk, W., 2001)

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและได้กำหนดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1: การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยเนื้อหาสาระประกอบด้วย ขยายความเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ วิจาร์ณ เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผลคาดคะเนเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่านและประเมินค่าเพื่อนำความรู้ความคิดใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต วิเคราะห์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล ซึ่งยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนขาดทักษะการอ่าน โดยไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถวิเคราะห์ วิจาร์ณ ตีความจากเรื่องอ่าน อีกทั้งนักเรียนยังขาดการพัฒนาการอ่านอย่างต่อเนื่อง

ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับสุจริต เพียรชอบ ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านของผู้เรียนสรุปได้ว่า นักเรียนขาดทักษะการใช้ภาษาไทยขาดโอกาสในการฝึกฝน และขาดเอกสารตำราหรือเอกสารเสริมความรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอ รวมทั้งนักเรียนใช้เวลาในการอ่านลดน้อยลงให้ความสนใจกับเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงเป็นอันมาก ครูผู้สอนเองก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้น (สุจริต เพียรชอบ, 2561) ชาตี แจ่มนุช ได้กล่าวว่า ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอนไว้ว่าการเรียนการสอนที่ยึดเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง ครูบอกหรืออธิบายเนื้อหา ผู้เรียนจะไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนและพัฒนาการคิด ครูภาษาไทยที่สอนโดยเน้นการท่องจำมากกว่าการฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และขาดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย (ชาตี แจ่มนุช, 2562)

การพัฒนาวิธีสอนแบบ SQ4R มาเป็น SQ5R โดยเพิ่มขั้นตอนการอ่านทบทวน (Review) ซึ่งเป็นขั้นตอนให้นักศึกษาได้อ่านทบทวนประเด็นที่ได้อ่านแล้วสรุปโดยภาพรวม ในขั้นตอนนี้ นักศึกษาจะได้พัฒนาทักษะการอ่าน ด้านการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่าจากสิ่งที่อ่าน เพราะการที่ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ทำได้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนจะต้องรู้จักการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และตัดสินใจจากสิ่งที่อ่านก่อน จากนั้นผู้เรียนจึงจะสามารถใช้เหตุผลในการอธิบายถึงสิ่งที่อ่านในแง่มุมต่าง ๆ ได้วิธีสอนแบบ SQ5R ประกอบด้วย การอ่าน 7 ขั้นตอน คือ 1) Survey (S) คือ การสำรวจ 2) Question (Q) คือ การตั้งคำถาม 3) Read (R) คือ การอ่าน 4) Record (R) คือ การจดบันทึก 5) Recite (R) คือ การสรุป 6) Review (R) คือ การทบทวน และ 7) Reflect (R) คือ การวิเคราะห์ วิจาร์ณ SQ5R

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยศึกษาความสามารถด้านความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สังกัดมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สังกัดมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่มีต่อการสอนแบบ SQ5R

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาศักยภาพด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ได้กำหนดไว้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

1. ด้านเนื้อหา

- ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R
- ศึกษาหนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมี

วิจารณ์ญาณโดยวิธีสอนแบบ SQ5R การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความคิดเห็น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนในรายวิชา GT 105 ภาษาไทยเพื่ออาชีพภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2565 มีทั้งหมด 3 คณะประกอบด้วยคณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ และคณะศิลปศาสตร์ จำนวน 55 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนในรายวิชา GT 105 ภาษาไทยเพื่ออาชีพภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 48 คน ซึ่งได้จากการเปิดตารางของของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีสอนแบบ SQ5R มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้ ศึกษาหนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณโดยวิธีสอนแบบ SQ5R และคัดเลือกสื่อนำมาเป็นบทอ่านในแผนการสอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- แผนการสอนเรื่องที่ 1 การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง คนต้นแบบของแผ่นดิน
- แผนการสอนเรื่องที่ 2 การอ่านสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง อัปเดตภัยเงียบจากความหวาน
- แผนการสอนเรื่องที่ 3 การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ซึมไป

กำหนดเนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง เพื่อสร้างแผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีสอนแบบ SQ5R จำนวน 3 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 9 ชั่วโมง (ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลังการเรียน)

ตารางที่ 1 การกำหนดเนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง

เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
การทดสอบก่อนการเรียน	1
แผนการสอนที่ 1 การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องคนต้นแบบของแผ่นดิน	3
แผนการสอนที่ 2 การอ่านสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องอัปเดตภัยเงียบจากความหวาน	3
แผนการสอนที่ 3 การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องซิมไบ	3
การทดสอบก่อนหลังการเรียน	1
รวม	11

การนำเสนอแผนการสอนโดยจัดกิจกรรมวิธีสอนแบบ SQ5R มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ ทักทายและซักถาม พร้อมทบทวนและร่วมแสดงความคิดเห็น
2. ขั้นสอน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน

Survey (S) คือ การอ่านสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษาเรียบเรียงแนวคิดได้

Question (Q) คือ การตั้งคำถามนี้ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้นักศึกษาได้ระลึกถึงความรู้เดิมและเข้าใจเรื่องได้เร็ว โดยถามเกี่ยวกับใจความสำคัญคืออะไร เกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครตอนไหน เมื่อไร และอย่างไร

Read (R) คือ การอ่านซ้ำอย่างละเอียดและค้นหาคำตอบสำหรับ คำถามที่ตั้งไว้ หากมีคำถามอีกก็สามารถเพิ่มได้

Record (R) คือ จดบันทึกข้อมูลส่วนต่าง ๆ ในส่วนที่สำคัญอย่างกระชับ

Recite (R) คือ สรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเองถ้า ไม่แน่ใจในตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำ

Review (R) คือ ทบทวนประเด็นที่ได้อ่านแล้วสรุปโดยภาพรวม

Reflect (R) คือ วิเคราะห์ วิจาร์ณ บทอ่านที่นักศึกษาได้อ่านและแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป นักศึกษาและอาจารย์ร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อเรื่องและวิธีการอ่าน

ดำเนินการทดลองโดยการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและตรวจสอบคุณภาพแล้ว เมื่อดำเนินการทดลองสอนครบ 3 แผน จำนวน 9 ชั่วโมง จึงทดสอบหลังเรียนรู้ จากนั้นนำผลการทดลองมาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test dependent) การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางและความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นทดลอง

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (One Group Pretest - Posttest Design)

ตารางที่ 2 การทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลังการจัดการเรียนรู้

T ₁	X	T ₂
----------------	---	----------------

T₁ แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R

T₂ แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดย วิธีสอนแบบ SQ5R ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 แผน ใช้เวลาในการทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 3 ชั่วโมง ใช้เวลา 9 ชั่วโมง (ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

หลังจากการทดลองดำเนินการทดสอบหลังการสอน โดยใช้แบบทดสอบหลังการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันก่อนเรียนแต่สลับข้อและสลับตัวเลือกกำหนดเวลาในการทำ 1 ชั่วโมง และนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R ไปสอบถามนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

การทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

วิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test dependent)

วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) ดำเนินการทดลองโดยการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและตรวจสอบคุณภาพแล้ว เมื่อดำเนินการทดลองสอนครบ 3 แผน จำนวน 9 ชั่วโมง จึงทดสอบหลังเรียนรู้ จากนั้นนำผลการทดลองมาเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test dependent) การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางและความเรียง

ส่วนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R

ผลการวิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนและหลังการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R

กลุ่มทดลอง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	48	30	19.50	2.31	26.49**	.001
หลังเรียน	48	30	25.00	1.35		

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนการทดสอบของกลุ่มทดลองก่อนการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.31 และหลังการสอนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 19.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.35 และผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการทดสอบ พบว่า ค่า t เท่ากับ 25.00 ค่า p เท่ากับ .001 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการสอนวิธีสอนแบบ SQ5R สูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการสอน โดยวิธีสอนแบบ SQ5R ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนปีที่ 1 ที่มีการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
1. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเรียงลำดับต่อเนื่องกันจนเสร็จสิ้น	4.62	0.49	มากที่สุด
2. นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมการอ่านแบบ SQ5R ได้	4.72	0.43	มากที่สุด
3. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนคิดและค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง	4.76	0.51	มากที่สุด
4. กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนคิดและค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง	4.55	0.57	มากที่สุด
5. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเรียงลำดับต่อเนื่องกันจนเสร็จสิ้น	4.76	0.51	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศในการเรียน			
1. มีความสนุกในการทำกิจกรรมด้วยการสอน SQ5R	4.86	0.35	มากที่สุด
2. อาจารย์ผู้สอนช่วยให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการสอน SQ5R	4.83	0.38	มากที่สุด
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยการสอน SQ5R	4.77	0.43	มากที่สุด
4. ได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.83	0.38	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
1. นักศึกษามีการพัฒนาทักษะด้านการอย่างมีวิจารณญาณ	4.72	0.45	มากที่สุด
2. นักศึกษาวิเคราะห์ วิเคราะห์ และประเมินค่าสารที่อ่านอย่างสมเหตุสมผล	4.59	0.68	มากที่สุด
3. นักศึกษาได้ฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นระบบและได้รับความรู้ใหม่ ๆ	4.45	0.73	มาก
4. นักศึกษานำขั้นตอนกระบวนการอ่านด้วยเทคนิค SQ5R ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.66	0.67	มากที่สุด
5. นักศึกษาได้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากกระบวนการอ่านด้วยเทคนิค SQ5R	4.72	0.45	มากที่สุด
6. นักศึกษามีความก้าวหน้าในการเรียนมากขึ้นจากการได้ทำกิจกรรม	4.79	0.49	มากที่สุด
รวม	4.70	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ในภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.70 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 และ 2 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ส่วนในด้านที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการยกเว้นข้อ 3.3 พบว่าอยู่ในระดับมาก แสดงว่า นักศึกษาได้ฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นระบบและได้รับความรู้ใหม่ ๆ ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี พบว่า ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลังการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R สูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1. การสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R เป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้อ่านได้คิดเข้าใจและจดจำข้อมูลได้อย่างมีระบบ รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับความรู้เดิมที่มีอยู่และยังช่วยให้ผู้อ่านได้คิด วิเคราะห์ แยกแยะจนสามารถประเมินค่าสิ่งที่อ่านพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องสมเหตุ สมผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pauk, W. ได้กล่าวไว้ว่า วิธีสอนแบบ SQ5R เป็นการอ่านวิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้อ่านอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถจับใจความและยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเรื่องจากเรื่องที่อ่านได้อย่างดี โดยผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจมีความพร้อมที่จะเรียนรู้บทเรียนใหม่ โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม กระตุ้นซักถาม ทบทวนหรือแสดงความคิดเห็น 2) ชี้นำสอนประกอบด้วยกระบวนการอ่าน 7 ขั้นตอน ได้แก่ Survey (S) คือ การอ่านสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียบเรียงแนวคิดได้ Question (Q) คือ การตั้งคำถามนี้ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้นักเรียนได้ระลึกถึงความรู้เดิมและเข้าใจเรื่องได้เร็วโดยถามเกี่ยวกับใจความสำคัญ คือ อะไร เกี่ยวข้องกับอะไรหรือใคร ตอนไหน เมื่อไร และอย่างไร Read (R) คือ การอ่านซ้ำอย่างละเอียดและค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ หากมีคำถามอีก ก็สามารถเพิ่มได้ Record (R) คือ จดบันทึกข้อมูลส่วนต่าง ๆ ในส่วนที่สำคัญอย่างกระชับ Recite (R) คือ สรุปใจความ สำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้าไม่แน่ใจในตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำ Review (R) คือ ทบทวนประเด็นที่ได้อ่านแล้วสรุปโดยภาพรวมของเรื่อง Reflect (R) คือ วิเคราะห์ วิจารณ์ บทอ่านที่นักเรียนได้อ่านและแสดงความคิดเห็น และ 3) ขั้นสรุป เป็นการสรุปผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยร่วมกันสรุปความรู้และสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่เรียน (Pauk, W., 2001) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติกานต์ คำมะสอน เรื่อง การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านหนังสือพิมพ์ พบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านอย่างมี วิจารณญาณมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 90.01/85.88 แสดงว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ (จิตติกานต์ คำมะสอน, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ แสงไกร เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (E1/E2) เท่ากับ 81.48/80.63 รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกระบวนการ SQ5R มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.48/80.63 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงนับว่าการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R เป็นการสอนที่ให้นักศึกษาได้ฝึกกลวิธีการเรียนรู้จากบทอ่าน โดยนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านและสำรวจเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องพิจารณาอย่างพินิจพิเคราะห์ อ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้เข้าใจความคิดและเชื่อมโยงความคิดของผู้เขียน (เตือนใจ แสงไกร, 2560)

1.1 การสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R ให้นักศึกษาอ่านแบบสำรวจและคร่าว ๆ พร้อมทั้งตั้งคำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญ คือ อะไร ใคร ตอนไหน เมื่อไรและอย่างไร เพื่อหาคำตอบพร้อมจดบันทึกในส่วนต่าง ๆ ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ทบทวนประเมินสิ่งที่ได้อ่านแล้วสรุป และวิเคราะห์ วิจารณ์ บทอ่านที่นักศึกษาได้อ่านและแสดงความคิดเห็น ขั้นตอนเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนมีขั้นตอนการอ่านอย่างเป็นระบบ ส่งผลต่อการทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

สูงขึ้น อันเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้นักศึกษาพยายามค้นคว้าคำตอบ ด้วยตนเอง เพื่อให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ โดยนักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในห้องเรียน และวิธีสอนแบบ SQ5R ยังเป็นวิธีการที่ช่วยเรื่องการทำงานของนักศึกษาในแต่ละวิชา โดยเฉพาะการอ่านและการใช้ภาษาในการถ่ายทอด ซึ่งนักศึกษาหาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจดบันทึกเนื้อหาในการเรียนแต่ละวิชาได้เป็นอย่างดี

1.2 การสอนการอ่านแบบ SQ5R มีขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนวิธีการเรียนรู้จากบทอ่าน โดยนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านและสำรวจเนื้อหาจากเรื่องที่อ่าน เพื่อจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะต้องพิจารณาอย่างพิถีพิถัน และเชื่อมโยงความคิดของผู้เขียนโดยใช้การปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านแบบ SQ5R โดยเฉพาะในขั้นการตั้งคำถาม (Question (Q) การตั้งคำถามที่ช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ช่วยให้นักศึกษาได้นึกคิดความรู้เดิมและเข้าใจเรื่องได้มากขึ้นและรวดเร็ว โดยเชื่อมโยงได้ว่าใจความสำคัญคืออะไร เกี่ยวข้องกับอะไรหรือใคร ตอนไหน เมื่อไร อย่างไร เรื่องผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ5R ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ5R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.25/81.03 ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบ SQ5R อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$)

ของ Coultas, K. ที่สรุปว่าขั้นตอนการจดบันทึก (Record (R)) เป็นการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความตามความเข้าใจของผู้เรียน ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ การอ่านหนังสืออย่างมีสมาธิ และการจดบันทึกจะช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนเนื้อหาได้โดยไม่ต้องย้อนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องอีกครั้ง ที่ว่าการจดบันทึกเป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องอ่านเนื้อหา โดยจดบันทึกในส่วนที่สำคัญ พยายามทำความเข้าใจกับคำตอบหรือบอกเล่าสิ่งที่อ่านโดยใช้ภาษาของตนเอง และการสรุปใจความสำคัญ (Recite (R)) เป็นการจดจำและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่านให้มากที่สุด (Coultas, K., 2017)

ของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ ที่สรุปว่า ในขั้นการอ่านทบทวน (Review (R)) เป็นการอ่านทบทวนหัวข้อหรือประเด็นสำคัญหลังจากที่อ่านจบแล้ว คือ การสรุปโดยมองภาพรวมของเรื่องเป็นการทบทวนเนื้อเรื่อง ที่อ่านโดยผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น เช่น “นักศึกษามีความคิดเห็น อย่างไร “ต่อคนต้นแบบของแผ่นดิน” “เพราะเหตุใดภัยเจ็บจากความหวานที่มาจากแหล่งอาหารต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง ” “เรื่องของซิมป์สันสังคมมีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ หรือไม่อย่างไร” จะเห็นว่ากิจกรรมในขั้นการอ่านทบทวน (Review (R)) จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะ การอ่านด้านการวิเคราะห์ แยกแยะ และวิจารณ์ เพราะการที่ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้อ่านได้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนจะต้องรู้จักการวิเคราะห์ และมองเห็นภาพรวมของเรื่องจึงจะสามารถอธิบายในแง่มุมต่าง ๆ ได้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์พื้นฐานผนวกกับการประเมินค่าเรื่องราวที่เราอ่านอีกชั้นหนึ่ง คือ สามารถวิจารณ์เรื่อง แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล วิเคราะห์ถ้อยคำประโยค วิเคราะห์ทัศนคติของผู้เขียนและเนื้อหา และขั้นตอนการวิเคราะห์ วิจารณ์บทอ่าน (Reflect (R)) เป็นขั้นตอนที่ทำให้ให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการคิดการเชื่อมโยงความรู้เดิมที่เชื่อมโยงความรู้ใหม่สามารถวิเคราะห์ (Analizing) วิจารณ์ (Criticism, Review) แสดงความคิดเห็นจากกลวิธีการเขียน แนวการเขียน เนื้อเรื่องภาพประกอบ ตัวละคร โดยแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่นักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิด

จากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง และการที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ วิจัยบทอ่านนั้น มีส่วนทำให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจ และได้รับความรู้จากบทอ่าน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2543)

ของ Skinner, B.F. สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการสอน SQ5R เป็นการสอนที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการอ่านเป็นขั้นตอนซึ่งจะช่วยกำหนดทิศทางการอ่านของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว และช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการสอน โดยวิธีสอนแบบ SQ5R ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ โดยวิธีสอนแบบ SQ5R ในภาพรวมความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.70 การสอนแบบ SQ5R เป็นวิธีการสอนที่มีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบ ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด นักศึกษาได้รู้จักเทคนิคในการอ่าน ได้ฝึกการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และประเมินค่าเรื่องที่ได้อ่าน ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนเอง อีกทั้งยังได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ นักศึกษา ได้ช่วยกันคิดหาคำตอบทำให้ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนรู้ อาจารย์มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้นักศึกษาคิดและใช้ความสามารถในการอ่าน โดยเฉพาะการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้ แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบ ประกอบกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ที่มีขั้นตอนการฝึกปฏิบัติจากง่าย ไปสู่ยาก การจัดการเรียนรู้ของครูจึงทำให้มีอิสระในความคิด ไม่มีวิธีการใดดีไปกว่าการให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกลึกซึ้งว่าเขามีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ครูควรจะปล่อยให้เด็กได้ทำเฉพาะในสิ่งที่เขาอยากทำแต่เขาอยากทำเฉพาะสิ่งที่ครูต้องการ ทำให้ผู้เรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง และการยกย่องยอมรับในผลสำเร็จของการกระทำย่อมเป็นสาเหตุที่สร้างแรงจูงใจให้อยากเรียนรู้และกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน (Skinner, B.F., 1971)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสอนแบบ SQ5R กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีผู้ศึกษาสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ 1) ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สังกัดมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ 2) ความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สังกัดมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ 1) อาจารย์ผู้สอนควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนแบบ SQ5R โดยละเอียด และก่อนใช้วิธีสอนแบบ SQ5R กับนักศึกษาควรมีการสนทนา พูดคุยเพื่อสร้างบรรยากาศ และบอกถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากวิธีสอนแบบ SQ5R 2) อาจารย์ผู้สอนควรเตรียมบทอ่านให้เหมาะสมกับนักศึกษา และกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดความเหมาะสม 3) การจัดการกิจกรรมโดยวิธีสอนแบบ SQ5R ควรเลือกเรื่องที่ตรงกับความสนใจของนักศึกษาและพิจารณาว่ามีเนื้อหาใดบ้าง และเนื้อหาใดเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1.ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R กับการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกกระบวนการอ่านที่จะนำไปสู่การคิดขั้นสูง นอกจากนี้ ควรมีการเปรียบเทียบการใช้วิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีสอนทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ตามแนวคิด อื่น ๆ เช่น วิธีสอนด้วยเทคนิค KWL วิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบ เป็นต้น เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัยเรื่องความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีประจำปี พ.ศ. 2565 ขอขอบคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่สนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- สุจิตต์ เพียรชอบ. (2561). การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ศึกษาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติกานต์ คำมะสอน. (2558). การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2560). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: ศิลปบรรณาการ.
- ชาติ แจ่มนุช. (2562). สอนอย่างไรให้คิดเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี้ยงเซียง.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). การสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- เตือนใจ แสงไกร. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 6. วารสารธรรมทัศน์, 17(1), (45-56).
- สมพร มั่นตะสูตร. (2526). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2543). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- Coultas, K. (2017). SQ5R READING METHOD. เรียกใช้เมื่อ 23 November 2023 จาก <http://www.maywoodacademy.org/apps/pages/>.
- Pauk, W. (2001). How to study in college (3 rd ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Skinner, B.F. (1971). Beyond freedom and dignity. Toronto: A Bantam Vintage Book.